

Znak sprawy: KO.II.5533.154.2016.MPS

Protokół
kontroli, w trybie działań doraźnych
dotyczącej działań wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych
przez szkołę w ramach profilaktyki uzależnień oraz ich skuteczności,
przeprowadzonej w I Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami
Dwujęzycznymi we Wschowie, na wniosek Rzecznika Praw Dziecka.

1. Kontrolę w I Liceum Ogólnokształcącym z Oddziałami Dwujęzycznymi we Wschowie, ul. Matejki 1, 67-400 Wschowa, której p.o. dyrektorem jest Marta Ambroży, rozpoczęto i zakończono w dniu 02 grudnia 2016 r. Dniem, w którym odbywały się czynności kontroli w szkole, był dzień 02 grudnia 2016 r. Kontrolę przeprowadziła Marzena Pulik-Sowińska – starszy wizytator Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp., ul. Jagiellończyka 10, 66-400 Gorzów Wlkp., na podstawie upoważnienia z dnia 29 listopada 2016 r. nr 673/16, wydanego przez Lubuskiego Kuratora Oświaty.

2. W trakcie kontroli:

- 1) dokonano analizy dokumentacji, w tym:
 - a) Statutu I Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi we Wschowie,
 - b) Programu Wychowawczego i Programu Profilaktyki
 - c) Procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością,
 - d) Kodeksu obecności,
 - e) Sprawozdań z pracy pedagoga szkolnego w I i II półroczu roku szkolnego 2015/2016,
 - f) Protokolarza posiedzeń Rady Pedagogicznej,
 - g) innej dokumentacji dotyczącej przedmiotu kontroli;
- 2) przeprowadzono badanie ankietowe uczniów klas: Ia, IIa, IIIa, IIIb,
- 3) przeprowadzono rozmowę z pedagog szkolną – panią Katarzyną Rado-Kurzawską,
- 4) przeprowadzono rozmowę z p.o. dyrektor – panią Martą Ambroży.

3. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym stwierdzone nieprawidłowości w zakresie objętych kontrolą

W trakcie kontroli pedagog szkolna wyjaśniła, iż od 3-4 lat nie są prowadzone w szkole badania ankietowe uczniów, w tym w zakresie profilaktyki uzależnień, gdyż wyniki wcześniej prowadzonych badań były mało wiarygodne. Stwierdziła, iż do szkoły uczęszcza 213 uczniów, stąd dzięki niewielkiej społeczności szkolnej, ma bardzo dobry i stały kontakt indywidualny z uczniami oraz bardzo dobre warunki i możliwości obserwacji i rozpoznania problemów wychowanków. Na moment czynności kontrolnych, po „anonimowym rozpytaniu uczniów”, pedagog szkolna nie posiada żadnych informacji na temat problemu narkotykowego i uzależnienia uczniów od narkotyków i innych środków odurzających, w tym „dopalaczy”. Wyjaśniła, iż zdarzają się przypadki uczniów palących papierosy, szczególnie

w starszych klasach, ale nie jest to zjawisko nagminne. Stanowczo oświadczyła jednocześnie, iż w szkole nie ma żadnego przyzwolenia na palenie papierosów. Problem nie jest lekceważony, prowadzone są rozmowy z uczniami, ich rodzicami. Po ustaleniu, iż niewralgicznym punktem, w którym uczniowie podejmują próbę palenia papierosów na terenie szkoły jest męska toaleta, wprowadzono zmiany w organizacji dyżurów nauczycielskich, tj. dyżur w tym miejscu pełnią mężczyźni, którzy nadzorują również toaletę. Szczególnym miejscem, gdzie uczniowie podczas przerw w zajęciach szkolnych palą papierosy, są znajdujące się w bezpośredniej bliskości terenu szkoły garaże. Pedagog szkolna wyjaśniła, iż uczniowie „wiedzą, że nie mogą opuszczać terenu szkoły i co im za to grozi”. Stwierdziła, iż w przypadku samowolnego opuszczenia terenu szkoły uczeń ma obniżoną ocenę zachowania i o fakcie informowani są jego rodzice. P.o. dyrektor wyjaśniła, iż problem opuszczania przez uczniów terenu szkoły jest przedmiotem wielu rozmów podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej, w tym przypomina się nauczycielom, że należy natychmiast reagować na niesubordynację uczniów, (...) którzy „powinni być ukarani wpisami do dziennika uwag, a rodzice powiadomieni o zachowaniu uczniów”. Przedłożono oświadczenia uczniów, iż zostali oni poinformowani o absolutnym zakazie opuszczania terenu szkoły podczas przerw śródlekcyjnych (...), informację o powyższym przekazano również rodzicom podczas zebrań z rodzicami (dokumenty z okresu styczeń/luty 2016 r.). Z uzyskanych w trakcie kontroli informacji wynika, iż w roku szkolnym 2015/2016 pedagog szkolna dokonała 3 wpisów w dzienniku pedagoga dotyczących indywidualnych rozmów z uczniami o szkodliwości stosowania środków psychoaktywnych, szkodliwości stosowania używek, rozmowy z uczniami klasy Ib o szkodliwości stosowania używek.

Tematyka uzależnień uczniów, problemu nikotynowego oraz opuszczania przez uczniów terenu szkoły w czasie przerw omawiana jest także podczas spotkań *Zespołu Wychowawczego*, w tym już w grudniu 2014 r. nauczyciele ww. zespołu stwierdzili konieczność wdrożenia działań naprawczych w związku z problemem opuszczania przez uczniów terenu szkoły podczas przerw (intensyfikacja dyżurów, wzmocnienie kontaktów z rodzicami).

W trakcie kontroli stwierdzono, iż zgodnie ze *Statutem* uczniowie I Liceum Ogólnokształcącego we Wschowie nie mogą m.in. „wnosić na teren szkoły przedmiotów zagrażających bezpieczeństwu (...) i zdrowiu (np. alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy, e-papierosy)”. W szkole przewiduje się rodzaje kar, w tym upomnienie wychowawcy, upomnienie lub nagana dyrektora szkoły, zawieszenie ucznia, przeniesienie do równoległej klasy i skreślenie z listy uczniów. Z uzyskanych wyjaśnień wynika, iż wobec żadnego ucznia nie zastosowano kar w związku z posiadaniem lub zażyciem ww. niedozwolonych środków, gdyż „nikogo nie złapano za rękę”.

Zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania zachowania w przypadku stwierdzenia, że „uczeń pali papierosy lub/i posiada alkohol lub narkotyki na terenie szkoły lub poza nią oraz na wycieczkach i wymianach szkolnych” otrzymuje 0 punktów za postawę moralną i społeczną. Podczas kontroli nie przedłożono żadnego dokumentu umożliwiającego ustalenie skali zastosowania przez nauczycieli i wychowawców ww. zapisu. Jednocześnie w prawie wewnątrzszkolnym nie przewidziano sankcji za samowolne opuszczanie terenu szkoły w czasie przerwy międzylekcyjnej, które są w rzeczywistości stosowane.

Ustalono, iż zgodnie z *Programem Wychowawczym* zaplanowano i wdrożono działania z zakresu promocji zdrowego stylu życia i profilaktyki uzależnień, w tym m.in. organizowanie dla uczniów zajęć warsztatowych, prelekcji, wykładów z zakresu profilaktyki zażywania środków psychoaktywnych, współpracę z wydziałem Profilaktyka i Młodzież przy Urzędzie Miasta i Gminy we Wschowie (propagowanie materiałów, edukacyjnych,

Autoryzacja (2) [Podpis]

pozyskiwanie funduszy, organizacja warsztatów i występów teatrów profilaktycznych) – podjęto współpracę ze Stowarzyszeniem „SNAP – Stop Narkomanii, Alkoholizmowi, Przemocy”.

Na podstawie *Programu Profilaktyki* realizowane są warsztaty i pogadanki prowadzone przez wychowawców, nauczycieli biologii, WDŻ, religii, doradcę zawodowego, pedagoga szkolnego, pielęgniarkę szkolną, pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Wschowie, na temat problematyki uzależnień, poszerzana jest wiedza o konsekwencjach zażywania środków odurzających na lekcjach z wychowawcami i spotkaniach z rodzicami, kreowane są wzorce spędzania czasu wolnego i zdrowego trybu życia poprzez propagowanie ulotek i folderów na temat profilaktyki uzależnień, gazetek ściennych, wystaw i szkolną TV. W 2016 r., we współpracy ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki uzależnień ze Stowarzyszenia „Arka Noego”, realizowany jest program pn. „Skuteczna profilaktyka w środowisku szkolnym „Zana”.

Podczas kontroli przeprowadzono badanie ankietowe uczniów klas: Ia, IIa, IIIa, IIIb. W badaniu udział wzięło 99 uczniów, spośród których:

a) w kwestii uzależnienia od nikotyny:

- 17 uczniów przyznało, że pali papierosy, w tym 3 - pali również podczas pobytu w szkole,
- 67 uczniów stwierdziło, że jego koledzy/koleżanki palą papierosy w godzinach zajęć szkolnych, przy czym 25 wskazało, że uczniowie ponoszą konsekwencje za palenie papierosów w godzinach zajęć szkolnych wymieniając: rozmowy z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, dyrektorem, poinformowanie rodziców, obniżone zachowanie;
- 61 przyznało, iż uczniowie nie ponoszą konsekwencji za palenie papierosów w godzinach zajęć szkolnych,
- 10 uczniów wskazało, iż uczniowie palą papierosy na terenie szkoły, 60 – poza terenem szkoły, 6 – w innym miejscu (nie wskazali jakim),
- 67 uczniów stwierdziło, iż szkoła podejmuje działania zapobiegające paleniu papierosów, 28 uznało, iż takie działania nie są podejmowane,
- 25 uczniów uznało, iż podejmowane przez szkołę działania są skuteczne, a 60 uważa, że są one nieskuteczne;

b) w kwestii uzależnienia od narkotyków i innych środków odurzających:

- 55 uczniów nie słyszało o nikim, kto się narkotyzuje, 8 - ma bliskiego kolegę/koleżankę, który/a zażywa narkotyki, 30 - zna kogoś, kto zażywa środki odurzające, 6 - wie o istnieniu grupy narkomanów,
- 86 uczniów stwierdziło, iż nigdy nie zażywało środków odurzających, 11 uczniów próbowało, 2 uczniom zdarza się czasami brać narkotyki,
- 5 uczniów przyznało, iż zdarza się, że on lub koledzy/koleżanki są pod wpływem narkotyków lub środków odurzających również podczas zajęć organizowanych przez szkołę, 89 uczniów stwierdziło, iż takie sytuacje się nie zdarzają, przy czym 9 potwierdziło, iż za przebywanie pod wpływem narkotyków lub środków odurzających uczniowie ponoszą konsekwencje,
- 81 uczniów stwierdziło, iż szkoła podejmuje działania zapobiegające zażywaniu przez uczniów narkotyków i środków odurzających, 16 uważa, że działania nie są podejmowane,
- 54 uczniów potwierdziło skuteczność działań podejmowanych przez szkołę, a 34 uczniów uznało, iż są one nieskuteczne.

3
Andrzej [Signature]

4. Wydane zalecenia:

1. Zgodnie z § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26 poz. 226) zaleca się opracowanie, zgodnie ze statutem szkoły, strategię działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowaną do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. **Termin realizacji zalecenia:** od dnia otrzymania protokołu kontroli z uwzględnieniem § 19 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015 r. poz. 1270).
2. Zgodnie z art. 44b ust. 6 pkt 2 oraz 44b ust.10 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.) zaleca się ujednoczyć w prawie wewnątrzszkolnym zapisy określające kryteria oceniania zachowania uczniów. **Termin realizacji zalecenia:** od dnia otrzymania protokołu kontroli z uwzględnieniem § 19 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2015 r. poz. 1270).

5. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia w zakresie nicobjętym kontrolą:

Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie nicobjętym kontrolą.

6. Pouczenie:

1. Dyrektor szkoły lub placówki może zgłosić Lubuskiemu Kuratorowi Oświaty w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli pisemnie, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole.
2. Dyrektor szkoły lub placówki, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń lub otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu wniesionych zastrzeżeń, jest obowiązany powiadomić Lubuskiego Kuratora Oświaty o sposobie realizacji zaleceń, a także organ prowadzący szkołę lub placówkę o otrzymanych zaleceniach oraz o sposobie ich realizacji.

7. Protokół podpisali:

Dyrektor
Placum Ogólnokształcącego
z Oddziałami Dwujęzycznymi
w Wechowie
Ambroży

mgr Marta Ambroży

.....
(pieczęć i podpis dyrektora szkoły lub placówki)

Lielona Góra, 13.12.2016 r.

(miejsce, data podpisania protokołu)

Starszy Wyznawca
Marek Pulań-Sowinski

.....
(pieczęć i podpis kontrolującego)

Lielona Góra, 13.12.2016 r.

(miejsce, data podpisania protokołu)

8. Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje dyrektor kontrolowanej szkoły lub placówki, drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli:

Dyrektor
Placum Ogólnokształcącego
z Oddziałami Dwujęzycznymi
w Wechowie
Ambroży

.....
(miejsce, data, podpis i imięna pieczęć dyrektora szkoły lub placówki)

mgr Marta Ambroży